

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Rybniku
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Rybniku
rok szkolny 2015/2016

Podstawa prawna

Szkoła realizuje cele wychowawcze wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Ustawy o Systemie Oświaty, Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego oraz Statutu Szkoły.

I. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczy realizowany w Szkole Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Rybniku opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści Szkolnego Programu Wychowawczego są spójne ze Statutem Szkoły, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, Szkolnym Programem Profilaktyki i Koncepcją pracy szkoły. Istotą działań wychowawczych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej.

II. Koncepcja szkoły

- Odkrywamy możliwości intelektualne i twórcze dzieci.
- Rozwijamy zdolności i zainteresowania naszych wychowanków.
- Realizujemy zadania przygotowujące dzieci i młodzież do radzenia sobie na kolejnych etapach edukacji.
- Dbamy o wysoki poziom wiedzy i umiejętności dzieci dostosowany do ich różnych możliwości.
- Promujemy zdrowy i bezpieczny styl życia.
- Kształcimy przyszłego obywatela Polski, Europy i świata.
- Pomagamy rodzicom w wychowaniu dziecka życzliwego, kulturalnego i tolerancyjnego.

III. Sylwetka absolwenta.

Dążeniem szkoły jest, aby uczeń kończący szkołę Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Rybniku prezentował następujące postawy:

- uczciwość,
- odpowiedzialność,
- wytrwałość,
- poczucie własnej wartości,
- ciekawości poznawcza,
- kreatywność,
- kultura osobista,
- gotowość do uczestnictwa w kulturze,
- umiejętność podejmowania inicjatyw,
- gotowość do pracy zespołowej,
- postawa obywatelska,
- poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu;
- dbałość o zdrowie własne i innych ludzi;
- umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

IV. Cele ogólne

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze cele pracy wychowawczej to:

- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom.

- promowanie zdrowego stylu życia,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczego,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców, pedagogiem oraz Samorządem Uczniowskim,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Rada pedagogiczna:

- opracowuje i zatwierdza w porozumieniu z Radą Rodziców Program Wychowawczy szkoły,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- postępuje zgodnie z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego.

Zespół wychowawców:

- diagnozuje sytuację wychowawczą szkoły,
- określa cele pracy wychowawczej na dany rok szkolny,
- opracowuje procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- podejmuje działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

Wychowawcy klas:

- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym, obowiązującymi zwyczajami i tradycjami szkoły,
- opracowują roczny plan pracy wychowawczej dla swoich klas i realizują go w trakcie roku szkolnego, a następnie przygotowują sprawozdanie z jego realizacji i wnioski do dalszej pracy,
- są członkami Zespołu Wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych.

Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom indywidualną pomoc psychologiczną,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- organizuje pedagogizację rodziców,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły,
- pośredniczy w skierowaniu uczniów z objawami dysfunkcji do poradni specjalistycznych.

Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczy,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

VI. Ceremoniał i tradycje szkoły

- Rozpoczęcie roku szkolnego
- Wybory do Samorządu Uczniowskiego
- Pasowanie uczniów klas I
- Dzień Chłopca
- Dzień Komisji Edukacji Narodowej
- Narodowe Święto Niepodległości
- Andrzejkki
- Barbórka
- Mikołaj
- Szkolne spotkanie opłatkowe
- Dzień Babci, Dzień Dziadka
- Zabawy karnawałowo - walentynkowe
- Próbny sprawdzian klas VI
- Pasowanie uczniów klas I na czytelników
- Dzień Kobiet/Dziewczynek

- Powitanie wiosny
- Sprawdzian szóstoklasisty
- Święto Flagi Rzeczypospolitej Polskiej
- Święto Konstytucji 3 Maja
- Dzień Unii Europejskiej
- Wycieczki klasowe, Zielona Szkoła
- Dzień Dziecka
- Uroczystość zakończenia I etapu edukacji dla klas 3
- Pożegnanie uczniów klas VI
- Zakończenie roku szkolnego

VII. Harmonogram działań.

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	– Przeprowadzanie diagnoz i ankiet wstępnych.	– nauczyciele, – wychowawcy	wrzesień
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.	– Prowadzenie kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, warsztatów, konkursów, imprez i wycieczek szkolnych. – Udział w życiu kulturalnym miasta, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły.	nauczyciele	cały rok szkolny
	Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.	– Organizacja konkursów i imprez czytelniczych.	– wychowawcy , – biblioteka	cały rok szkolny
	Kształtowanie postawy twórczej.	– Organizacja konkursów i imprez zgodnie z harmonogramem.	– nauczyciele, – wychowawcy	cały rok szkolny
	Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów.	– Organizacja warsztatów na temat mediacji dla uczniów klas IV-VI – Stwarzanie możliwości wypowiedzi w trakcie lekcji.	pedagog szkolny	październik/listopad
	Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników sprawdzianu po klasie VI	– Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, motywowanie do pracy, szkolne konkursy, pogadanki z pedagogiem i rodzicami.	– nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog	cały rok szkolny
	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.	– Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, pogadanki z pedagogiem.	– wychowawcy, – pedagog	cały rok szkolny

MORALNA	Kształtowanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej.	<ul style="list-style-type: none"> – Włączanie dzieci do akcji charytatywnych na rzecz osób pokrzywdzonych przez los (zbiórki słodyczy, żywności, ubrań). – Uczenie właściwych zachowań wobec innych. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog 	grudzień kwiecień
	Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja apeli z okazji rocznic ważnych wydarzeń związanych z historią naszego kraju i regionu zgodnie z harmonogramem imprez. – Wyjścia na wystawy, do muzeów, miejsc pamięci narodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele historii, – wychowawcy 	cały rok szkolny
	Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja wycieczek tematycznych, organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy – bibliotekarze 	cały rok szkolny
	Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii.	<ul style="list-style-type: none"> – Lekcje wychowawcze, przedmiotowe i biblioteczne poświęcone tej tematyce. Popularyzacja kultury (wyjścia do muzeów, kin, teatrów, na wystawy). 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy – bibliotekarze – świetlica 	cały rok szkolny
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję.	<ul style="list-style-type: none"> – Uczenie prawidłowego reagowania na przejawy wulgarności i przemocy. – Uczenie sposobów komunikacji i porozumiewania się, dyskusowania i dochodzenia do kompromisu. – Organizacja grupy szkolnych mediatorów wśród uczniów klas IV-VI. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog, 	cały rok szkolny październik/listopad
	Promowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> – Udział w programie „Szklanka mleka”. – Udział w programie „Owoce w szkole”. – Udział w programie "Szkoła promująca zdrowie". – Organizacja prelekcji edukacyjnych o tematyce antyalkoholowej dla uczniów klas V. – Organizacja prelekcji edukacyjnych o tematyce antynikotynowej dla uczniów klas IV. – Organizacja prelekcji edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej (dopalacze) dla uczniów klas VI. – Organizacja prelekcji edukacyjnych o tematyce uzależnień od komputera dla uczniów klas IV- VI. – Organizacja konkursów w ramach kampanii "Zachowaj trzeźwy umysł". – Lekcje wychowawcze wdrażające do właściwego odbioru i wykorzystania mediów. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog, 	cały rok szkolny

SPOLECZNA	Kształtowanie przekonania także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – Omówienie Statutu szkoły i szkolnych regulaminów. – Zaznajomienie dzieci z zasadami bezpieczeństwa podczas wycieczek i imprez. – Organizacja prelekcji edukacyjnych o tematyce zachowania bezpieczeństwa w drodze do szkoły i prawidłowych zasad zachowania w przypadku kontaktu z osobą obcą dla uczniów klas I i III. – Organizacja lekcji wychowawczych poświęconych tej tematyce, pogadań z pedagogiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy, – pedagog, 	wrzesień
	Uczenie pracy zespołowej, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.	<ul style="list-style-type: none"> – Działania na rzecz integracji klasy/grupy (gry i zabawy integracyjne, imprezy, wycieczki). – Wdrażanie do udzielania pomocy koleżeńskiej. – Wdrażanie do pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog, 	cały rok szkolny
	Kształtowanie kultury osobistej.	<ul style="list-style-type: none"> – Kontynuowanie programu „Dokuczaniu, dręczeniu mówimy NIE”. – Zwracanie uwagi na stosowanie przez dzieci zasad i reguł obowiązujących w grupie rówieśniczej. – Realizacja tematów związanych z bezpieczeństwem w sieci, odpowiedzialnością i poszanowaniem wizerunku. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy, – pedagog, 	cały rok szkolny
	Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie pogadań na temat zasad prawidłowej segregacji odpadów oraz znaczenia recyklingu. – Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze. 	wychowawcy	cały rok szkolny
	Uczenie zasad samorządności i demokracji.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja wyborów samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności. – Organizacja wyborów do Samorządu Uczniowskiego i jego działalność. 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy, – opiekun SU 	wrzesień
	Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach pozalekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja wywiadówek, konsultacji, dni otwartych, indywidualne spotkania z rodzicami, pedagogizacja rodziców, analiza frekwencji uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele, – wychowawcy 	cały rok szkolny
EMOCJONALNA	Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> – Indywidualne spotkania uczniów z pedagogiem szkolnym, organizacja lekcji wychowawczych poświęconych tej tematyce. 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy, – pedagog, 	cały rok szkolny

<p>Niwelowanie wszelkich przejawów agresji i przemocy w szkole, kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły.</p>	<p>Organizacja lekcji wychowawczych poświęconych tej tematyce. Niwelowanie przejawów agresji i przemocy poprzez wyciąganie konsekwencji. Zwracanie szczególnej uwagi na zjawisko agresji słownej - wulgarne słownictwo, przezywanie, wyśmiewanie, ciągłą krytykę, izolowanie od grupy. Zwracanie szczególnej uwagi na zjawisko agresji czynnej – popychanie, kopanie, bicie. Zwracanie szczególnej uwagi na zjawisko agresji czynnej – niszczenie mienia szkolnego, zaśmianie. Zwracanie szczególnej uwagi na konieczność utrzymywania przez uczniów czystości i porządku w szkole oraz jej otoczeniu. Zwracanie szczególnej uwagi na zachowania uczniów klas starszych względem młodszych. Organizacja konkursów w ramach programu "Szkoła bez przemocy". Udział w kampanii społecznej Nie reagujesz-akceptujesz. Realizacja tematów związanych z bezpieczeństwem w sieci, odpowiedzialnością i poszanowaniem wizerunku.</p>	<p>– wychowawcy, – nauczyciele, – pedagog, – dyrektor szkoły</p>	<p>cały rok szkolny</p>
<p>Wskazywanie celu i sensu życia.</p>	<p>Rozbudzanie dążeń i aspiracji, rozwijanie u uczniów dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.</p>	<p>– wychowawcy, – nauczyciele, – pedagog</p>	<p>cały rok szkolny</p>

VIII. Zasady ewaluacji

Ewaluacja zadań polega na zestawieniu wyników podjętych działań wychowawczych z oczekiwaniami początkowymi.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- badanie stopnia rozumienia i respektowania obowiązujących norm,
- badanie frekwencji uczniów na zajęciach i innych formach pracy,
- badanie oceny pracy wychowawczej poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- badanie poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów i rodziców,
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów i ich rodziców dotyczących stopnia integracji w klasach, samopoczucia uczniów w zespole klasowym i innych kwestii, poprawę, których przewidywał Szkolny Program Wychowawczy.